

ANDIJON VILOYOTIDA REPRODUKTIV YOSHDAGI AYOLLARDA FERRITIN TANQISLIGI VA METABOLIK BUZILISHLAR TARQALGANLIGI

Samatova Sayyora Qudratjon qizi

Andion davlat tibbiyot instituti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.22937964>

Dolzarbli. Latent temir tanqisligi va uning fonida rivojlanadigan metabolik buzilishlar reproduktiv yoshdagi ayollarda keng tarqalgan bo'lib, ko'p hollarda klinik belgilar namoyon bo'lgunga qadar o'z vaqtida aniqlanmaydi. Andijon viloyati - aholi zichligi yuqori va tug'ilish ko'rsatkichi respublika o'rtachasidan baland hudud bo'lib, bu omillar ayollar salomatligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Xorijiy adabiyotlarda (Munro et al., 2023; Lee et al., 2016) temir tanqisligi va metabolik sindrom komponentlari alohida-alohida o'rganilgan, biroq mahalliy populyatsiyada bu ko'rsatkichlarning birgalikdagi tarqalganligi bo'yicha ma'lumotlar mavjud emas.

Maqsad. Andijon viloyatida reproduktiv yoshdagi ayollar orasida ferritin tanqisligi, asosiy metabolik ko'rsatkichlar (VMI, bel aylanasi, lipid profili, yuqori sezgir CRP) va menstrual funktsiya buzilishlarining tarqalganligini baholash.

Material va usullar. Tadqiqotga Andijon viloyati tibbiyot muassasalarida kuzatilayotgan jami 320 nafar reproduktiv yoshdagi ayol jalb etiladi (asosiy guruh - 160, taqqoslash guruhi - 160). Serum ferritini, gemoglobin, lipid profili, yuqori sezgir CRP laboratoriya usulida, antropometrik ko'rsatkichlar standart usulda aniqlanadi. Ma'lumotlar tavsiflovchi statistika usullari yordamida tahlil qilinadi.

Kutilayotgan natija. Tadqiqot natijasida Andijon viloyati populyatsiyasida ferritin tanqisligi va metabolik buzilishlarning birgalikdagi tarqalganlik darajasi, shuningdek ularning menstrual funktsiya buzilishi bilan birga kuzatilish chastotasi birinchi marta aniqlanadi. Bu ma'lumotlar mintaqaviy skrining dasturlarini ishlab chiqish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Xulosa. Olinadigan epidemiologik ma'lumotlar Andijon viloyati sharoitida reproduktiv salomatlikni saqlash bo'yicha profilaktik chora-tadbirlarni asoslashga xizmat qiladi.

АНДИЖОН ВИЛОЯТИДА РЕПРОДУКТИВ ЁШДАГИ АЁЛЛАРДА ФЕРРИТИН ТАНҚИСЛИГИ ВА МЕТАБОЛИК БУЗИЛИШЛАР ТАРҚАЛГАНЛИГИ

Саматова Сайёра Қудратжон қизи

Андион давлат тиббиёт институти

Долзарблиги. Латент темир танқислиги ва унинг фонида ривожланадиган метаболик бузилишлар репродуктив ёшдаги аёлларда кенг тарқалган бўлиб, кўп ҳолларда клиник белгилар намоён бўлгунга қадар ўз вақтида аниқланмайди. Андижон вилояти - аҳоли zichligи юқори ва туғилиш кўрсаткичи республика ўртачасидан баланд ҳудуд бўлиб, бу омиллар аёллар саломатлигига бевосита таъсир кўрсатади. Хорижий адабиётларда (Munro et al., 2023; Lee et al., 2016) темир танқислиги ва метаболик синдром компонентлари алоҳида-алоҳида ўрганилган, бироқ маҳаллий популяцияда бу кўрсаткичларнинг биргаликдаги тарқалганлиги бўйича

Multidisciplinary research and Innovation (SICMRI 2026)

маълумотлармавжудэмас.

Мақсад. Андижон вилоятида репродуктив ёшдаги аёллар орасида ферритин танқислиги, асосий метаболик кўрсаткичлар (ВМИ, бел айланиши, липид профили, юқори сезгир CRP) ва менструал функция бузилишларининг тарқалганлигини баҳолаш.

Материал ва усуллар. Тадқиқотга Андижон вилояти тиббиёт муассасаларида кузатилаётган жами 320 нафар репродуктив ёшдаги аёл жалб этилади (асосий гуруҳ - 160, таққослаш гуруҳи - 160). Серум ферритини, гемоглобин, липид профили, юқори сезгир CRP лаборатория усулида, антропометрик кўрсаткичлар стандарт усулда аниқланади. Маълумотлар тавсифловчи статистика усуллари ёрдамида таҳлил қилинади.

Кутилаётган натижа. Тадқиқот натижасида Андижон вилояти популяциясида ферритин танқислиги ва метаболик бузилишларнинг биргаликдаги тарқалганлик даражаси, шунингдек уларнинг менструал функция бузилиши билан бирга кузатилиш частотаси биринчи марта аниқланади. Бу маълумотлар минтақавий скрининг дастурларини ишлаб чиқиш учун асос бўлиб хизмат қилади.

Хулоса. Олинган эпидемиологик маълумотлар Андижон вилояти шароитида репродуктив саломатлиқни сақлаш бўйича профилактик чора-тадбирларни асослашга хизмат қилади.